

בס"ד. ש"פ בהר, כ"ף אייר, ה'תשכ"ה

(הנחה בלתי מוגה)

את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו אני הוי". ומבואר בלקו"ת¹ שפי' שבתותי הם שתי שבתות, והיינו ב' בחי' שבת שיש בכל שבת, שבת תתאה ושבת עילאה (וכפי שמבאר בהמשך הענין² שזהו"ע ליל שבת ויום שבת). ונקודת הביאור בזה, ששבת הו"ע עליית העולמות, והו"ע הביטול, ובזה גופא יש ב' מדריגות, שבת תתאה שהוא ביטול היש לאין, ושבת עילאה שהוא ביטול האמיתי, והו"ע גילוי עצמות או"ס הסוכ"ע, בחי' האין, שיתגלה לעתיד לבוא. ועז"נ את שבתותי תשמורו, שבאמת שבת הוא בחי' מתנה שנותנים אותה לנו מה', רק שאנו צריכים לשמור שלא יפסידו אותה ח"ו ע"י איזה קלקול וגרמא בנוקין המונע גילוי זה כו'.

ב) וביאור הענין בפרטיות יותר, יובן ע"פ המבואר במאמר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע ד"ה זה דשנת עטר"ת³ שיש ג' מדריגות בשבת, ובכללות הם ב' מדריגות, שתי שבתות. ותוכן הדברים הוא, דהנה, כתיב⁴ ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת, שהם ב' מדריגות בשבת. מדריגה הא' היא השבת שישנו מצד עצמו, שזהו"ע ששבת מקדשא וקיימא⁵, ועז"נ ושמרו בני ישראל את השבת, שצריכים רק לשמור את השבת. ומדריגה הב' היא מה שנש"י ממשיכים ועושים את השבת, שעז"נ לעשות את השבת, היינו, שע"י עבודתם ממשיכים דרגא נעלית יותר בשבת, שזהו"ע וקראת לשבת עונג⁶. אך יש מדריגה נעלית יותר בשבת, שאי אפשר להמשיכה ע"י עבודה, ובאה מלמעלה בבחי' מתנה, ועז"נ⁷ מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. והענין בזה, שהתענוג שנמשך ע"י העבודה, וקראת לשבת עונג, הרי זה רק הארה בלבד מעצמות התענוג, אבל עצמות התענוג אי אפשר להמשיך ע"י עבודה, כי אם בבחי' מתנה, ע"י אתערותא דלעילא מצד עצמה,

ד"ה את שבתותי ה'ש"ת (סה"מ ה'ש"ת ע' 79

(1) פרשתנו כו, ב.

(2) פרשתנו ד"ה את שבתותי — מא, א ואילך).

(5) תשא לא, טז. ואילך.

(3) בביאור הדברים ע"פ את שבתותי —

(6) ביצה יז, א.

(7) ישעי' נח, יג. מד, א.

(8) שבת י, ב. (4) סה"מ עטר"ת ע' תד ואילך. וראה גם

ועז"נ⁹ אז תתענג על הוי', בדרך ממילא. ונמצא, שבכללות ישנם שתי שבתות, שבת הא' היא השבת שבבחי' אתערותא דלתתא, שזהו"ע שבנ"י ממשכים ועושים את השבת (לעשות את השבת), ושבת הב' היא השבת שבבחי' אתערותא דלעילא. אלא שבזה גופא ישנם ב' מדריגות, מדריגה הא' היא מה ששבת מקדשא וקיימא (שהיא בחי' אתעדל"ע שקודם אתעדל"ת), ומדריגה הב' היא בחי' מתנה טובה יש לי בבית גנזי כו' (שהוא בחי' אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ע שנמשכת ע"י האתעדל"ת דלעשות את השבת). ומ"ש את שבתותי תשמורו, הנה ענין השמירה שייך בהמשכה שהיא בבחי' אתעדל"ע, שבזה צ"ל רק ענין השמירה. וקאי על בחי' השבת דמקדשא וקיימא, וגם על השבת שבבחי' מתנה.

ויש לומר, שגם בלקו"ת מדובר אודות מדריגה הג' דשבת, שהיא בבחי' מתנה מלמעלה, כמרומוז בהמבואר בלקו"ת¹⁰ בפירוש המשך הכתוב ומקדשי תיראו, שמקדשי קאי על התורה, כי המקדש שלמטה הוא מעשה ידי האדם, שלמה המלך בנה אותו, אבל התורה היא מקדשו של הקב"ה ממש כו'. והענין בזה, דהנה, גם מדריגה הג' דשבת, עם היותה מדריגה נעלית שתתגלה לעתיד לבוא, הרי מעין זה נמשך בכל שבת, כמו שתי השבתות שישנם בכל שבת. וכשם ששתי השבתות שבכל שבת הם ליל שבת ויום שבת, כמו כן מדריגה הג' דשבת הו"ע סעודה שלישית שבמנחת שבת, שבה נאמר היום לא¹¹, היינו, שאין זה באופן שבאתעדל"ת אתעדל"ע, אלא בבחי' אתעדל"ע מצ"ע¹². וזהו גם הטעם שבסעודה שלישית לא צריך להיות ענין של אכילה ושתי' כבשאר הסעודות דשבת¹³, ועד שיש דעות שיוצאים י"ח באמירת דברי תורה¹⁴, להיותה¹⁵ מעין עוה"ב שאין בו לא אכילה ולא שתי¹⁶. ועפ"ז י"ל, שמקדשי תיראו דקאי על תורה (כנ"ל), קשור עם סעודה שלישית, שהיא מדריגה הג' דשבת שהיא בבחי' מתנה.

וזוהו גם מה שמסיים בכתוב אני הוי', ופירש רש"י נאמן לשלם שכר. והענין בזה, דהנה, הכוונה בענין השכר היא (לא רק כפשוטו, אלא) לאמיתית ענין השכר, שזהו שאמרו חז"ל¹⁷ שכר מצוה מצוה,

(9) ישע"י שם, יד.
 (10) פרשתנו שם (מג, א).
 (11) בשלח טז, כה. שבת קיז, ב.
 (12) סה"מ עטר"ת שם (ע' תיא). וראה גם
 (13) סה"מ היש"ת שם (ע' 86 ואילך).
 (14) ראה שו"ע או"ח סרצ"א ס"ה. שו"ע
 (15) ראה מטה אפרים סתקצ"ז ס"ד.
 (16) ראה ב"ח או"ח סרצ"א. אוה"ת בשלח
 ע' תרכא. ע' תרלא. המשך תער"ב ח"ב ע' א'קכו
 ואילך. לקו"ש חכ"א ע' 84 ואילך. וש"נ.
 (17) ברכות יז, א.
 (18) אבות פ"ד מ"ב.

כמבואר בלקו"ת¹⁸ שהמצוה עצמה היא השכר, כי עיקר המצוה הוא ביטול היש לאין, וזה עצמו הוא השכר של המצוה, אלא שהשכר הוא גילוי האין האמיתי כו'. והיינו, שע"י קיום המצוות נעשה החיבור (מצוה מלשון צוותא וחיבור¹⁹) עם בחי' אני (אותיות אין²⁰), בחי' העצמות, שלמעלה גם מבחי' סוכ"ע [ועפ"ז יובן גם שהענין דאני הוי', נאמן לשלם שכר, נאמר גם בר"פ וארא גבי האבות, ולכאורה, כיון שעבודה ע"מ לקבל פרס היא מדריגה פחותה, מה שייך ענין זה אצל האבות. אך הענין הוא, שהכוונה היא לאמיתית ענין השכר, שכר מצוה מצוה, שהו"ע הצוותא וחיבור עם בחי' אני, בחי' העצמות]. והרי אמיתית ענין השכר שיתגלה לעתיד לבוא²¹, ובפרט באלף השביעי²², הוא מבחי' שאי אפשר להמשיך ע"י עבודה, אלא יומשך ויתגלה מלמעלה בבחי' מתנה.

ג) **ויש** להוסיף בזה ע"פ המבואר בלקו"ת²³ בפירוש אני הוי', שאני דהיינו עצמותו ית', הוא ממש הוי', שהוא מה שנמשך להיות ממכ"ע, וכולא חד. והענין בזה, דהנה, בחי' ממכ"ע הוא כמארז²⁴ מה הנשמה ממלאה את הגוף כך הקב"ה ממלא את העולם, והיינו, דכשם שחיות הנשמה המלוכש בגוף נמשך בכל אברי הגוף, גם בעקב שברגל, וגם בהצפרניים כו', כמו"כ גם בחי' ממכ"ע נמשכת גם במקום של העלם והסתר ומנגד כו'. ואעפ"כ, מה שנמשך להיות ממכ"ע הוא כולא חד עם אני שהוא עצמותו ית', והיינו שדוקא ע"י העבודה במקום ההעלם וההסתר (מצד בחי' ממכ"ע) לוקחים בחי' אני, עצמותו ית'.

ועפ"ז יש לבאר הטעם שדרוש זה בלקו"ת (וכן ד"ה זה של כ"ק אדנ"ע הנ"ל, ועד"ז שאר הדרושים ד"ה זה) הוא על הפסוק את שבתותי גו' שבפ' בהר דוקא, אף שפסוק זה נאמר כבר לפני"ז בפ' קדושים²⁵. והענין בזה²⁶, דהנה החילוק שבין ב' פסוקים הנ"ל הוא שהפסוק שבפ' קדושים קאי בעבודת הצדיקים, היינו, כפי שבנ"י הם במעמד ומצב דקדושים תהיו, משא"כ הפסוק שבפ' בהר, קאי על עבודת התשובה שהיא במעמד ומצב של העלם והסתר כו', כפירוש רש"י שפסוק זה קאי על הנמכר

18) פרשתנו מב, ב ואילך.

19) לקו"ת בחוקותי מה, ג. סה"מ תרח"ץ

23) שם מג, א. מד, ד.

24) ויק"ר פ"ד, ח. מדרש תהלים קג, א.

וראה ברכות י, א.

25) יט, ל.

26) ראה גם בהשיחה שלפני המאמר

(לקמן ע' 313).

20) לקו"ת פרשתנו מד, ד.

21) ראה לקו"ת שם מב, א.

22) ראה תניא פל"ו בהגהה.

ע' נב. וש"נ.

לנכרי (שלא יאמר הואיל ורבי מחלל שבת אף אני כמותו), שזהו כללות המעמד ומצב דומן הגלות, שהוא בבחי' לעבדים ולשפחות נמכרנו²⁷. וזהו שדרושים הנ"ל, שבהם נתבאר מעלת הגילוי דלעתיד לבוא שיומשך מלמעלה בבחי' מתנה, נאמרו על הפסוק שבפ' בהר דוקא, כי, כדי לבוא להגילויים היותר נעלים דלעתיד לבוא, הרי זה (לא ע"י עבודת הצדיקים, אלא) דוקא ע"י העבודה שמתוך ההעלם וההסתר. וע"ד שכללות ענין הגאולה העתידה קשור עם עבודת התשובה דוקא, כמאמר²⁸ משיח אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא, שבענין זה מודגש לא רק שיהיו ב' המעלות דצדיקים ובעלי תשובה (שהרי יש מעלה בעבודת הצדיקים גם לגבי תשובה שלימה), דא"כ, הול"ל שמשיח יפעל שגם בעלי תשובה יהיו צדיקים, אלא ההדגשה בזה היא על מעלת התשובה דוקא, וכנ"ל שדוקא ע"י העבודה במקום ההעלם וההסתר לוקחים בחי' אני, עצמותו ית'.

(ד) **ויש** לקשר זה עם פסח שני ול"ג בעומר שקביעותם (בשנה זו) בשבוע דפ' בהר, והעלי' שלהם (ויכולו²⁹) היא ביום השבת פ' בהר, כיון ששניהם (פסח שני ול"ג בעומר) שייכים לענין התשובה. דהנה, פסח שני בא בגלל האנשים אשר היו טמאים לנפש אדם³⁰, והרי כללות הענין דטומאת מת בא מצד חטא עה"ד³¹, ופסח שני שהוא התיקון על זה, הו"ע התשובה. ועד"ז ול"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י³², דהנה ידוע³³ שענינו של רשב"י הוא החיבור של פנימיות התורה עם גליא דתורה, והרי גילוי פנימיות התורה בא ע"י ענין של שבירה (צובראָכנקייט), כידוע פתגם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע³⁴ בענין הזית הזה כשכותשין אותו מוציא שמנו³⁵, וכתישת הזית הו"ע לב נשבר (כמבואר בדרושי פ' בהעלותך ובדרושי חנוכה³⁶), שזהו"ע התשובה. וזהו הקשר דפסח שני ול"ג בעומר לפ' בהר, שע"י התשובה דפסח שני ול"ג בעומר, באים לאמיתית השכר, אני הוי', נאמן לשלם שכר, שהו"ע החיבור עם בחי' אני, שזהו מה שיומשך ויתגלה לעתיד לבוא בבחי' מתנה, בחי' הג' דשבת

27) לשון הכתוב — אסתר ז, ד.
 28) ראה לקו"ת שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. וראה זח"ג קנג, ב.
 29) בראשית ב, א. וראה לקו"ת פרשתנו מב, ג.
 30) בהעלותך ט, ו ואילך.
 31) ראה במדב"ר פכ"ג, יג.
 32) ראה זח"ג רצו, ב. פרי עץ חיים שער ספירת העומר פ"ז.
 33) המשך חייב אדם לברך תרל"ח פכ"ה (סה"מ תרל"ח ע' קנב).
 34) ספר השיחות תורת שלום ע' 26.
 35) ראה מנחות נג, סע"ב. שמור"ר ר"פ תצוה.
 36) ראה לקו"ת בהעלותך לה, ב. וראה גם שערי אורה לה, ב. לט, א.

(את שבתותי תשמורו), שזהו גם הענין דמקדשי תיראו, דקאי על התורה, כנ"ל. ויש להוסיף בהקשר והשייכות לל"ג בעומר, ע"פ המבואר בדרושי חסידות³⁷ בענין ל"ג בעומר, שלהיותו בספירת הוד שבהוד, הרי הוא סוף ותשלום הספירות בעיקר המדות (שהרי עיקר המדות הם עד ספירת ההוד), ונמצא, שבל"ג בעומר כבר נשלמה עיקר העבודה דספירת העומר, ומתחילה ההכנה למתן תורה. והרי ענין התורה קשור עם בחי' המתנה, שעיקרה ושלמותה תתגלה בגאולה העתידה, כנ"ל.

(37) סידור שער הל"ג בעומר דש, א.